

Länsi- Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Länsi- ja Sisä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiri katsoo esityksen siitä, että ihmiskaupan uhrin auttaminen on jatkossa vahvemmin sidottu uhriksi joutumisesta johtuviin auttamistoimien tarpeisiin kuin rikosprosessissa tehtyihin ratkaisuihin olevan kannatettava. Täten on myös järkevää, että esityksessä esitetyn mukaisesti luovutaan termistä ihmiskaupparikoksen uhri ja siirrytään termiin ihmiskaupan uhri.

Tilanteissa, joissa ihmiskaupan uhri on vieraasta maasta saapunut turvapaikanhakija, jolla saattaa olla taustoistaan johtuen suuri epäluottamus viranomaisiin ja joka ei tiedä, miten viranomaistoiminta Suomessa on järjestetty, voi auttamisjärjestelmän tukitoimien jatkumisen liittäminen rikosprosessiin ja ilmoitusvelvollisuus poliisille vaikuttaa uhrien halukkuuteen edes hakeutua auttamisjärjestelmään. Toisaalta taas monen turvapaikanhakijan asiassa esitutkinta joka tapauksessa päätetään, koska rikos on tapahtunut ulkomailla, eikä asian tutkiminen ole mahdollista esimerkiksi siitä syystä, kun henkilö haluaa, ettei hänen oleskelunsa Suomessa mene ulkomaan viranomaisten tietoon tai tekijää ei kyetä ollenkaan tunnistamaan.

Kun kansainvälisistä sopimuksista ja sääntelystä johtuva velvoite ihmiskaupan uhrin tunnistamiseen katsotaan tapahtuvan jo osana auttamisjärjestelmään ottamista ilman edellytystä rikosprosessista ja ilmoitusvelvollisuutta poliisille, poistetaan joillain uhreilla mahdollisesti olevia kynnyksiä auttamisjärjestelmään hakeutumiseen. Kun auttamisjärjestelmän palvelut ja tukitoimet ovat sidottuja ainoastaan uhrin auttamistoimien tarpeeseen, maassa oleskeluun tai uhrin halukkuuteen olla auttamisjärjestelmässä, esityksen tavoite parantaa ihmiskaupan uhrin asemaa avun antamisen ja jatkumisen osalta toteutuu. Tällöin uhrin tarvitsemat tukitoimet eivät ole riippuvaisia rikosprosessista.